

Europa och/eller EU – hur väljer vi?

Nästa år inträffar ett s k supervalår, vilket innebär att det är första gången sedan Sverige inträdde i EU 1995 som vi samma år ska välja delegater till EU-parlamentet och hålla riksdags-, landstings- och kommunalval. Om det blir några "superval" får tiden utvisa. Men välkänt är att intresset för EU har svalnat betydligt i de flesta medlemsländer, så även i Sverige. Främst är det bland väljarna som ointresset breder ut sig, men även många politiker verkar vara oengagerade. Och detta beror naturligtvis på den allvarliga ekonomiska kris som EU befinner sig i sedan fem år tillbaka, vilket är en mycket djupare kris än vi här i lilla Sverige kanske är medvetna om. Den rymmer en politisk förtroendekris i vilken korrruption och örlighet ingår och som blottläggs genom de olikheter länder och folktraditioner har inom unionen. Det ligger säkert något i påståendet att om vi inte haft EU kanske vi inte skulle haft fred i Europa.. Men som EU-krisen har utvecklats kan man befara att det, som främst skulle vara ett fredsprojekt blir istället orsak till oförsonliga motsättningar mellan folk och regeringar och mellan folk i olika länder.

Under politikerveckan i början av juli i Almedalen nämnde de flesta partiledarna pliktskyldigast något om EU i sina tal. Den som ägnade mest tid åt detta ämne var nog folkpartiledaren Jan Björklund. Han avslöjade att Folkpartiet går till EU-valet under devisen "Ja till Europa". Hans sa också att: " Om vi om säger Ja till Europa får ett stärkt mandat kan Sverige vara en konstruktiv kraft i att fortsätta bygga framtidens Europa." Han poängterade också att vi behöver mer samarbete i Europa inom EU:s ram, samtidigt som det behövs en förstärkning av demokratin i EU genom att stärka öppenheten i dess institutioner.

Jag kan hålla med om dessa goda föresatser, men jag ser ett problem med Björklunds resonemang. Han tycks inte skilja på Europa som en kontinent bestående av många länder med gammal kultur, skilda språk och traditioner, och EU som är en politisk konstruktion mellan ett antal av dessa olika länder och som är grundad på en mängd majoritetsöverenskommelser. Jag håller med om att vi behöver mer samarbete mellan nationer i Europa, men det måste väl inte ske inom ramen för ett EU. Det har visat sig bli alldeles för byråkratiskt, tungrott och pengaslukande inom denna union. Det måste finnas andra vägar att gå för ett enklare, mera direktverkande samarbete, samtidigt som varje lands folk och regering kan värna om sin självständighet och behålla sin suveränitet. Vart EU går i det avseendet är ju diffust än så länge. Men tendensen verkar vara att man strävar efter en gemensam regering. Det gäller särskilt på ekonomins område som just nu är det mest akuta problemet som man måste få bukt med.

När Tyskland och Frankrikes ledare talar om behovet av ett fördjupat samarbete inom EU menar de att styrningen av euroområdet behöver stärkas, vilket i klartext betyder att det behöver tillsättas en euroregering med långtgående befogenheter att lägga sig i euroländernas ekonomier. Dessa två är EU:s starkaste länder men samtidigt också de största syndarna när det gäller att följa EU:s stabilitetspakt med max tre procent av BNP i underskott. Därför måste man ifrågasätta deras trovärdighet i detta sammanhang.

De har ju inte visat någon större entusiasm att vilja följa sina egna regler. De vill säkert ha en euroregering, men med villkoret att de andra länderna anpassar sig efter dem. Det är ju ingen hemlighet att Tyskland vill fortsätta samarbetet mot en politisk union. Och Frankrike har uttryckt sig villigt att tillhandahålla innehållet i en sådan union. Hur nu detta ska gå till när man i Frankrike vill ha mellanstatlighet och tyskarna vill ha överstatlighet.

Till detta kommer en föreslagen bankakut som ska få makt över 6000 banker inom EU. Detta som en möjlig väg att komma till rätta med den gigantiska ekonomiska kris som EU befinner sig i. Financial Times

kolumnist, Wolfgang Münchan har beräknat att de samlade men dolda förlusterna i eurozonens banksystem är avsevärt mer än 1000 miljarder euro!! Det är alltså inte småpotatis som det handlar om i denna kris. Och det kan ta minst fem år innan en bankakut kan börja att fungera. Vad har då hänt med den ekonomiska krisen?

Även socialdemokraternas ledare Stefan Löfven lyfte fram EU som ett fredsprojekt i sitt Almedalstal. Han sa visserligen att: "Jag är en stor EU-vän, en stor Europavän." Vad han nu egentligen menade. När han fortsatte att tala nämnde han ju bara EU, inte Europa, som en stark aktör i den globala ekonomin och att EU ska ha en arbetsmarknad med bra arbetsrätt och kollektivavtal. Björklund tog upp samma område men följde inte samma politiska spår då han sa att vi behöver vässa den inre marknaden på EU-nivå, stimulera till ökad rörlighet av arbetskraft och arbeta globalt för ökad frihandel. Båda partiledarna är för ett euromedlemskap där Björklund uttryckt sig tydligast då han sa att det behövs ett starkare ekonomiskt-politiskt samarbete för att förebygga framtida kriser.

Men ingen av dem talade om det som vissa bedömare menar vara en av de viktigaste problemen att ta itu med i EU – nämligen de växande klyftorna inom EU-länderna. Den ekonomiska krisen är bara ett symptom på dessa växande klyftor mellan fattiga och rika, vilket i sig utgör en bomb som när som helst kan explodera. Nyligen har man haft generalstrejker i Grekland och Spanien då tiotusentals ilska och frustrerade människor gått ut på gatorna i protest mot regeringarnas nedskärningar. Och det är inga busar eller vandaler det handlar om utan vanliga medelklassmedborgare som ser sin vardag bli beskuren. Sådana klyftor varnas för även här i det välmående Sverige. Hur hanterar EU-vännerna detta allvarliga problem?

Och hur hanterar EU relationen med Israel, en nog så viktig fråga för alla politiker? Ett nytt EU-direktiv har skapat ilska i Israel. Direktivet – som berör priser, EU-anslag och möjligheter till finansiering från och med 2014 – stadgar att alla framtida avtal mellan EU och Israel måste innehålla en klausul om att bosättningar på den ockuperade Västbanken inte är en del av Israel. Hur kan EU villkorsbestämma sina handelsavtal med Israel utifrån deras inrikespolitiska situation? Skulle man kunna eller vilja göra så med något annat land?

I början av juni i år kunde man läsa i Jerusalem Post att den tyska regeringen backat upp ett initiativ som pekar ut judiskt ägda företag och gör dem till måltavla för skadande behandling. Tillsammans med tretton EU-länder har Berlin enligt uppgift gått med på att stödja insatser som syftar till att tillämpa särskild ursprungsmärkning för produkter som tillverkas av judiskt ägda fabriker i Judéen och Samarien. Orsaken är naturligtvis att på detta sätt underminera bosättningspolitiken. Är det ett sådan EU vi ska stödja?

Samarbete är utan tvekan bra, men det måste ske på en rätt grund och på lika villkor. Ur ett kristet, bibliskt perspektiv har Gud lagt grunden för mänskligt samliv med tre fundament i skapelsen. Eller tre ordningar om man så vill. Dessa tre är familjen – det lilla samhället, nationen – det stora samhället och församlingen – det universella samhället. Dessa ordningar är Guds initiativ i vilka han har satt människan, eller mänskligheten, att vara dess förvaltare. Och Gud gör sig delaktig i dessa ordningar genom att verka med sin ande och sitt ord. Därmed kan Han också göra anspråk på dessa som sina. Denna grund måste ett samhälle bejaka för att fungera väl och kunna utvecklas positivt. Så även EU, annars faller det.

Mitt val blir Ja till ett Europa där nationer samarbetar på olika plan och Nej till ett EU där byråkrati och överstatlighet växer sig allt starkare och kväver suveräna nationer.

Claes-Göran Bergstrand. 2013-07-17.